
FARMACJA

REGIONU PÓŁNOCNO-WSCHODNIEGO

BIULETYN INFORMACYJNY
OKRĘGOWEJ IZBY APTEKARSKIEJ
W BIAŁYMSTOKU

Na okładce: Rzeźba ludowa, przedstawiająca Matkę Bożą z móżdżerem, wykonana w 2015 r. przez artystę ludowego Józefa Hulkę (ur. w 1926 r.) dla apteki w Łękawicy (województwo śląskie), należącej do mgr farm.

Marii Bednarz-Kolonko według jej projektu.

Józef Hulka był wielokrotnie nagradzany na regionalnych i ogólnopolskich konkursach rzeźby ludowej, malarstwa na szkłe i plastyki obrzędowej. Należy do Stowarzyszenia Twórców Ludowych. Od 1991 r. prowadzi własną izbę twórczą w Łękawicy.

Farmacja Regionu Północno-Wschodniego

Biuletyn Informacyjny Izby Aptekarskiej w Białymstoku

Komitet Redakcyjny:

Dorota Bielonko, Agnieszka Kita, Jarosław Mateuszuk,

Elżbieta Rutkowska, Michał Tomczyk, Zenon Wolniak (redaktor prowadzący)

Wydawca:

Okręgowa Izba Aptekarska w Białymstoku

15-435 Białystok, ul. Ludwika Zamenhofa 27

tel./fax 085-732-52-75, tel. 085-740-60-72

www.oiab.com.pl

e-mail: biuro@oiab.com.pl

Przygotowanie do druku: Elżbieta Jarmoc -Biuro OIA Białystok

Nr konta bankowego:

PKO BP S.A I Oddział Białystok 16 1020 1332 0000 1102 0232 6403

Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny w Białymstoku

15-110 Białystok, ul. Kombatantów 4

tel.085-66-23-726, 085-66-23-736, e-mail:

wif.bialystok@wp.pl

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity Dz.U. z 2016r. poz. 922 z późn. zmianami), informuję, iż:

- Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest
- Okręgowa Izba Aptekarska w Białymstoku, ul. Zamenhofa 27; 15-435 Białystok
- Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji przepisów prawa
- Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz do ich poprawiania
- Podanie danych osobowych jest dobrowolne

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam umieszczonych w biuletynie.

Poezje w nr 1/97 Biuletynu

Z piśmiennictwa *Juliusza Słowackiego* /1809-1849/ pragniemy w roku obchodów stulecia odzyskania niepodległości Polski w 1918 roku, przypomnieć P.T. czytelnikom wiersz naszego wieszca narodowego pt.: „**Hymn**”. Utwór ten powstał po upadku Powstania Listopadowego.

Red.

Juliusz Słowacki

Hymn

Smutno mi Boże! Dla mnie na zachodzie
Rozlałeś tęczę blasków promienistą,
Przedemną gasisz w lazuruwej wodzie
Gwiazdę ognistą,
Choć mi tak niebo ty złocisz i morze,
Smutno mi Boże!

Jak puste kłosa, z podniesiona głową,
Stoję rozkoszy próżen i dosytu,
Dla obcych ludzi mam twarz jednakową,
Ciszę błękitu:
Ale przed tobą głębi serca otworzę,
Smutno mi Boże!

Jako na matki odejście się żali
Mała dziecina, tak ja płaczu bliski,
Patrząc na słońce, co mi rzuca z fali
Ostatnie błyski,
Choć wiem, że jutro błysnie nowe zorze,
Smutno mi Boże!

Dzisiaj na wielkim morzu obłąkany,
Sto mil od brzegu i sto mil przed brzegiem,
Widziałem lotne w powietrzu bociany
Długim szeregiem.
Żem je znał kiedyś na polskim ugorze,
Smutno mi Boże!

/cd. na str. 40/

SPIS TREŚCI

Poezje w nr 1/2018 Biuletynu	1
Spis treści	2
Gratulacje dla dr Beaty Kocięckiej.....	3
Kalendarium prac OIA za I kwartał 2018 r.	4
Z prac Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku	
Sprawozdanie z działalności ORA za I kwartał 2018 r.....	6
Komunikat Okręgowej Izby Aptekarskiej w Białymstoku.....	11
Z Narodowego Funduszu Zdrowia	
„Etapy kontroli recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywnościowego, wyroby medyczne prowadzonych przez NFZ” - <i>D. Bielonko</i>	12
Z Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego	
Sprawozdanie z działalności PTFarm. O/Białystok za 2017r.....	17
Dział naukowy	
Zebrania naukowo-szkoleniowe w I-ym kwartale 2018r.....	32
„Produkty pszczele a glejaki mózgu”- <i>M. Borawska. A. Puścion-Jakubik</i>	33
Varia	
„Przegląd prac magisterskich z zakresu historii farmacji, Warszawa, 12 stycznia 2018r.– <i>E. Rutkowska</i>	38

Pani dr Beacie Joannie KOCIĘCKIEJ

serdeczne gratulacje

z okazji ponownego wyboru na funkcję

Wojewódzkiego Konsultanta w Dziedzinie Farmacji Szpitalnej

składają

członkowie

Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku

i

Komitetu Redakcyjnego Biuletynu Informacyjnego OIA

oraz

pracownicy biura OIA w Białymstoku

Kalendarium prac O. I. A. w Białymstoku

I kwartał 2018r.

10.01.2018r.

okresowe szkolenie dla pracowników biura OIA dotyczące stosowania procedur w sprawie ochrony danych osobowych (prowadzenie rejestrów, w tym Centralnego Rejestru Farmaceutów)

10.01.2018r.

zebranie Komitetu Redakcyjnego Biuletynu OIA w Białymstoku „Farmacja Regionu Północno-Wschodniego”

15.01.2018r.

spotkanie przedstawicieli Podlaskiego Forum Zawodów Zaufania Publicznego w siedzibie Okręgowej Rady Adwokackiej, w celu omówienia możliwości zorganizowania wspólnej konferencji naukowej

17.01.2018r.

spotkanie z przedstawicielami firmy Pfizer poświęcone sprawom organizowania szkoleń dla farmaceutów

17.01.2018r.

posiedzenie Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku (sprawozdanie z posiedzenia w biuletynie)

17.01.2018r.

konferencja naukowo-szkoleniowa PTFarm. i OIA w Białymstoku pt.: „Szczepienia – fakty i mity”, wykład wygłoszony przez Krajowego Konsultanta ds. Epidemiologii

22.01.2018r.

posiedzenie Zarządu Oddziału Białostockiego PTFarm.

5 - 6.02.2018r.

posiedzenie Naczelnej Rady Aptekarskiej w Warszawie

7.02.2018r.

spotkanie przedstawicieli zawodów medycznych dotyczące organizacji konferencji w ramach Forum Zawodów Zaufania Publicznego

14.02.2018r.

posiedzenie Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku z udziałem Podlaskiego WIF (sprawozdanie z posiedzenia w biuletynie).

20.02.2018r.

spotkanie przedstawicieli Podlaskiego Forum Zawodów Zaufania Publicznego w siedzibie Okręgowej Rady Adwokackiej w celu omówienia możliwości zorganizowania wspólnej konferencji naukowej

21.02.2018r.

konferencja naukowo-szkoleniowa PTFarm. i OIA w Białymstoku wykład pt.: „Badania bezpieczeństwa i skuteczności szczepionek” wygłoszony przez Kierownika Laboratorium Badania Surowic i Szczepionek Państwowego Zakładu Higieny oraz wykład pt.: „Szczepionka – wróg czy przyjaciel ?” wygłoszony przez Konsultanta Wojewódzkiego w dziedzinie Immunologii Klinicznej.

1.03.2018r.

posiedzenie Prezydium ORA w Białymstoku (sprawozdanie z posiedzenia w biuletynie)

7.03.2018r.

posiedzenie Okręgowej Komisji Rewizyjnej OIA w Białymstoku

7.03.2018r.

spotkanie z Podlaskim Wojewódzkim Inspektorem Farmaceutycznym dotyczyło spraw bieżących

9.03.2018r.

posiedzenie Rady Podlaskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ

14.03.2018r.

posiedzenie Naczelnej Rady Aptekarskiej w Warszawie

14.03.2018r.

konferencja naukowo-szkoleniowa PTFarm. i OIA w Białymstoku pt.: „Produkty pszczele a glejaki mózgu”, wykład wygłoszony przez Panią Prof. dr hab. Marię Borawską – Kierownika Zakładu Bromatologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (streszczenie w biuletynie)

17.03.2018r.

spotkanie z przedstawicielem firmy edukacyjnej organizującej szkolenia dla farmaceutów w Łomży

22.03.2018r.

posiedzenie Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku z udziałem Podlaskiego WIF (sprawozdanie z posiedzenia w biuletynie)

22.03.2018r.

spotkanie z przedstawicielem firmy Pfizer poświęcone sprawom organizowania szkoleń dla farmaceutów

28.03.2018 r.

zebranie Komitetu Redakcyjnego Biuletynu OIA w Białymstoku „Farmacja Regionu Północno-Wschodniego”

W imieniu ORA w Białymstoku

Jarosław Mateuszuk

Z prac Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku

Posiedzenie Okręgowej Rady Aptekarskiej - 17.01.2018r.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku, mgr farm. Ewa Wińska-Jeleniewska – przewodnicząca Sądu Okręgowego, Podlaski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny – dr Jan Chłabicz, mgr Krzysztof Mroczek – Przewodniczący Okręgowej Komisji Rewizyjnej.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku wydała zaświadczenia osobom ubiegającym się o pełnienie funkcji kierowników aptek ogólnodostępnych i hurtowni farmaceutycznych:

- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Giżycku przy ul. Wojska Polskiego.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Drohiczynie przy Placu Kościuszki.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Grajewie przy ul. Elckiej.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Łapach przy ul. Cmentarnej.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Mońkach przy ul. Tysiąclecia.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Gródku przy ul. Chodkiewiczów.

- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Grajewie przy Placu Niepodległości.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Ełku przy ul. 3 Maja.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Wasilkowie przy ul. Białostockiej.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Augustowie przy ul. Ks. Skorupki.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Białymstoku przy ul. Bema.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Białymstoku przy ul. Wojskowej .
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Białymstoku przy ul. Warszawskiej.
- Apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Białymstoku przy ul. Zwycięstwa.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku rozpoznała wniosek Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego w Białymstoku na nową aptekę mieszcząca się Białymstoku przy ul. Fabrycznej i wydała zaświadczenie kandydatowi na kierownika w/w apteki.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku przyznała jednej osobie prawo wykonywania zawodu farmaceuty.

Na tym posiedzenie zakończono.

Posiedzenie Okręgowej Rady Aptekarskiej - 14.02.2018r.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku, mgr farm. Ewa Wińska-Jeleniewska – przewodnicząca Sądu Okręgowego, Podlaski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny – dr Jan Chlabicz, mgr Krzysztof Mroczek – Przewodniczący Okręgowej Komisji Rewizyjnej.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku przeprowadziła rozmowę z kandydatem na kierownika apteki ogólnodostępnej mieszczącej się w Elblągu przy ul. Trybunalskiej.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku wydała zaświadczenia osobom ubiegającym się o pełnienie funkcji kierowników aptek ogólnodostępnych:

- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Elblągu przy ul. Trybunalskiej.
- apteka ogólnodostępna w Elku przy ul. Kilińskiego.

Prezes Mateuszuk poinformował zebranych o uchwale NRA, podtrzymującej uchwałę Prezydium ORA w Białymstoku dotyczącą wydania negatywnej opinii w przedmiocie kierowania apteką o nazwie „Apteka Św. Brunona”, mieszcząca się w Elku przy ul. Wojska Polskiego.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku przychyliła się do prośby członka OIA w Białymstoku o rozłożenie zaległości w opłacaniu składek członkowskich.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku negatywnie rozpatrzyła wniosek dotyczący przedłużenia okresu szkoleniowego członka OIA w Białymstoku.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku zawnioskowała o przyznanie medalu im. Bronisława Koskowskiego:

• **dr Joannie Mikita**

• **mgr Irenie Boguskiej**

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej – mgr Krzysztof Mroczek przedstawił członkom Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku sytuację finansową Izby i zawnioskował o ujednoczenie i podwyższenie składek członkowskich.

Na tym posiedzenie zakończono.

Posiedzenie Prezydium Okręgowej Rady Aptekarskiej - 01.03.2018r.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Prezydium Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku.

Prezydium Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku przeprowadziło rozmowę z kandydatem na kierownika apteki mieszczącej się w Elku przy ul. Mickiewicza .

Prezydium Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku przeprowadziło rozmowę z kandydatem na kierownika apteki mieszczącej się w Bydgoszczy przy ul. Gdańskiej.

Prezydium Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku wydało zaświadczenia osobom ubiegającym się o pełnienie funkcji kierowników aptek ogólnodostępnych:

- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Elku przy ul. Mickiewicza.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Elku przy ul. Mickiewicza.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Wysokiem Mazowieckiem przy ul. Jagiellońskiej.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Pucku przy ul. Wejherowskiej.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Bydgoszczy przy ul. Gdańskiej.

Na tym posiedzenie zakończono.

Posiedzenie Okręgowej Rady Aptekarskiej - 22.03.2018r.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku, mgr farm. Ewa Wińska-Jeleniewska – przewodnicząca Sądu Okręgowego, Podlaski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny – dr Jan Chlabicz, mgr Krzysztof Mroczek – Przewodniczący Okręgowej Komisji Rewizyjnej.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku rozpoznała wniosek Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego w Białymstoku na nową aptekę mieszcząca się Białymstoku przy ul. Radzywińskiej wydała zaświadczenie kandydatowi na kierownika w/w apteki.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku wydała zaświadczenia osobom ubiegającym się o pełnienie funkcji kierowników aptek ogólnodostępnych:

- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w miejscowości Ruciane – Nida przy ul. Gałczyńskiego 16.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Elku przy ul. Mickiewicza.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Elku przy ul. Jana Pawła II.
- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Łomży przy ul. Piłsudskiego.

- apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Bielsku Podlaskim przy ul. Mickiewicza.

Do biura Okręgowej Izby Aptekarskiej w Białymstoku wpłynęły rezygnacje z pełnienia funkcji kierownika aptek:

1. apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Elblągu przy ul. Trybunalskiej.
2. apteka ogólnodostępna mieszcząca się w Elku przy ul. Mickiewicza.

Mgr farm. Krzysztof Mroczek – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej przedstawił członkom Rady, protokół z ostatniego posiedzenia Komisji Rewizyjnej przy Okręgowej Izbie Aptekarskiej w Białymstoku.

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku przyjęła jednogłośnie bilans Okręgowej Izby Aptekarskiej w Białymstoku za rok 2017

Okręgowa Rada Aptekarska w Białymstoku zatwierdziła jednogłośnie preliminarz kosztów Okręgowej Izby Aptekarskiej w Białymstoku na rok 2018.

Prezes Mateuszuk przedstawił członkom Rady pismo z e-pruf z propozycją spotkania. Rada postanowiła poprosić o wzór umowy do przedyskutowania na ewentualnym spotkaniu.

Prezes Mateuszuk przedstawił członkom Rady propozycję karty FitProfit. Na tym posiedzenie zakończono.

Sekretarze
ORA w Białymstoku

mgr farm. Agnieszka Kita

dr Beata Kocięcka

**Członkowie
Okręgowej Izby Aptekarskiej
w Białymstoku**

KOMUNIKAT

Przypominamy, że członkowie Izby powinni **niezwłocznie** informować organy Izby o każdorazowej zmianie danych objętych rejestrem farmaceutów prowadzonym przez Okręgową Izbę Aptekarską w Białymstoku tj.: miejsca zatrudnienia i zamieszkania, jak również zmianie nazwiska, uzyskanych stopniach naukowych i specjalizacjach.

Brak aktualnych danych spowoduje, że farmaceuta będzie niewidoczny w ogólnodostępnej części Centralnego Rejestru Farmaceutów (status „nieaktywny”). Jego dane nie będą mogły być zweryfikowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia, co może skutkować brakiem możliwości rozliczanie recept refundowanych.

Okręgowa Izba Aptekarska w Białymstoku przypomina również o konieczności bieżącego regulowania składek członkowskich. Farmaceuci posiadający zaległości w opłacaniu składek nie będą również widoczni w ogólnodostępnej części rejestru farmaceutów (status „nieaktywny”).

Opóźnienie w opłacaniu składek członkowskich dłuższe niż 3 miesiące, będzie egzekwowane na drodze postępowania administracyjnego oraz spowoduje skierowanie sprawy do Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

Podstawa prawna: art.8 ust.2 i 3 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (t.j.Dz.U z 2016 r. poz.1496)

W imieniu Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku

Prezes ORA w Białymstoku
mgr farm. Jarosław Mateuszuk

Skarbnik ORA w Białymstoku

Z Narodowego Funduszu Zdrowia

Mgr farm. Dorota Bielonko

Etapy kontroli realizacji recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyroby medyczne prowadzonej przez NFZ

Kontrolę realizacji recept przeprowadza się na podstawie przepisów art. 47 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1844, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą o refundacji". NFZ może przeprowadzać kontrole aptek w zakresie realizacji recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyroby medyczne, pod względem legalności i rzetelności w szczególności:

- spełniania przez recepty przyjęte do realizacji wymogów formalnych, stanowiących podstawę wydania refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych, w tym prawidłowości użytych druków recept, danych naniesionych na receptach (czytelność, kompletność i poprawność czy prawidłowość dokonanych adnotacji uzupełniających);
- potwierdzenia realizacji recept oraz poprawności realizacji recept;
- prawidłowości ilości wydawanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub liczby wydawanych wyrobów medycznych, w tym wielkości wydawanych opakowań;
- przestrzegania terminów realizacji recept;
- wyceny recept w zależności od uprawnień świadczeniobiorcy;
- otaksowania recept, zawierającego dane dotyczące każdego z różnych opakowań wydanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, w tym:
 - a) nazwy własnej leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego, ich postaci i dawki albo rodzajowej lub handlowej nazwy wyrobu medycznego,
 - b) wielkości opakowania,
 - c) liczby i wartości wydanych opakowań,
 - d) rodzaju odpłatności,

- e) wysokości limitu ceny dla wydanej ilości refundowanego leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub liczby wyrobu medycznego,
- f) wysokości taksy laborum - jeżeli dotyczy,
- g) opłaty wnoszonej przez pacjenta,
- h) kwoty podlegającej refundacji;
- poprawności i terminowości przekazywanych danych o obrocie refundowanymi lekami, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobami medycznymi oraz zestawień zbiorczych, o których mowa w przepisach rozporządzenia ministra właściwego do spraw zdrowia wydanego na podstawie art. 45 ust. 14 ustawy o refundacji;
- wykonywania obowiązków, o których mowa w:
- ustawie o refundacji w art. 43 ust. 1 pkt 5 i art. 44 (zamieszczenie w widocznym i łatwo dostępnym miejscu, informacji o zawarciu umowy na realizację recept oraz informacji o możliwości nabycia leku objętego refundacją, innego niż lek przepisany na recepcie),
 - załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie ogólnych warunków umów na realizację recept oraz ramowego wzoru umowy (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 364) :
 - a) w § 3 ust. 2 (prowadzenie dokumentacji związanej z wykonywaniem umowy na realizację recept zgodnie z przepisami prawa);
 - b) w § 6 ust. 1 (informowanie OW NFZ o zniszczeniu, utracie lub kradzieży recept);
 - c) w § 10 ust. 3 (w przypadku wygaśnięcia lub rozwiązania umowy poinformowanie OW NFZ o miejscu przechowywania recept oraz udostępnienie recept do kontroli na każde wystąpienie OW NFZ);
- przestrzegania przepisów w zakresie wydawania leków refundowanych przez personel posiadający wymagane kwalifikacje w tym wydawanych w oparciu o recepty wystawione przez osoby uprawnione, zgodnie z przysługującymi tym osobom uprawnieniami.
- Dyrektor oddziału NFZ upoważnia Kontrolerów do przeprowadzenia kontroli przez wydanie **imiennych upoważnień**. Dokument ten wskazuje imię i nazwisko

kontrolera, kontrolowaną aptekę, temat kontroli i jej zakres, okres jaki podlega kontroli, datę rozpoczęcia kontroli jak i przewidywany termin jej zakończenia, termin ważności upoważnienia oraz pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanej apteki. Upoważnienie jest okazywane kierownikowi podmiotu kontrolowanego przez kontrolera w momencie rozpoczęcia kontroli wraz z legitymacją służbową albo dowodem osobistym. Fakt ten, kierownik apteki, potwierdza pisemnie. W przypadku, gdy w toku kontroli zaistnieje konieczność wydłużenia okresu jej trwania przedłuża się ważność upoważnień, co może nastąpić najpóźniej w ostatnim dniu ich ważności. W razie konieczności również zakres jak i okres podlegający kontroli może ulec rozszerzeniu. Kierownika podmiotu kontrolowanego zawiadamia się o przedłużeniu ważności upoważnienia do przeprowadzenia kontroli i wydłużeniu czasu trwania kontroli najpóźniej w ostatnim dniu pierwotnie określonego terminu kontroli, zaś o rozszerzeniu zakresu kontroli lub okresu kontrolowanego niezwłocznie po dokonaniu tej czynności.

Zawiadomienie podmiotu kontrolowanego o kontroli ma miejsce najpóźniej w chwili rozpoczęcia czynności kontrolnych. Kierownik apteki lub upoważniony przez niego farmaceuta wyznaczony do zastępowania kierownika apteki, w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. - *Prawo farmaceutyczne* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2211), otrzymuje oryginał zawiadomienia i potwierdza jego otrzymanie. Dokument ten wskazuje termin przeprowadzenia kontroli, kontrolowaną aptekę, temat kontroli, jej zakres, okres jaki podlega kontroli, miejsce prowadzenia kontroli, skład zespołu kontrolnego oraz dokumenty jakie powinien przygotować Kontrolowany, a także pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanej apteki.

Czynności kontrolne przeprowadzane są w miejscu prowadzenia działalności, w siedzibie podmiotu kontrolowanego - Kontroler ma prawo wstępu do pomieszczeń apteki lub w siedzibie oddziału NFZ. Apteka jest obowiązana udostępnić, na żądanie Funduszu, do kontroli recepty wraz z ich otaksowaniem i przekazać niezbędne dane, o których mowa w art. 45 ust. 1 *ustawy o refundacji* (dane wynikające ze zrealizowanych recept), a także dokumentację, którą apteka jest zobowiązana prowadzić i posiadać na podstawie odrębnych przepisów, i informacje, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt. 2-4 ww. ustawy (przekazywanie informacji zawartych w treści poszczególnych zrealizowanych recept refundowanych; udostępnianie dokumentacji prowadzonej, w związku z realizacją umowy; udzielanie wyjaśnień w zakresie realizacji recept refundowanych; udostępnianie informacji o treści każdej umowy, w tym

uzgodnień dokonanych między apteką a hurtownią farmaceutyczną dotyczących nabycia leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobów medycznych).

Kontroler może żądać od kierownika apteki i osób zatrudnionych w aptece ustnych i pisemnych wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli; sporządzenia niezbędnych do kontroli odpisów i kopii dokumentów, jak również zestawień i obliczeń sporządzonych na podstawie dokumentów. Zgodność odpisów i kopii z oryginałami dokumentów oraz prawidłowość zestawień i obliczeń potwierdza kierownik apteki lub osoba upoważniona do zastępowania.

Kontroler może również przeprowadzać oględziny obiektów, w obecności kierownika apteki lub upoważnionej przez niego osoby, z których sporządza protokół oględzin; podpisuje go kontroler i osoba uczestnicząca w oględzinach. W razie potrzeby pobiera, za potwierdzeniem, z podmiotu kontrolowanego oryginały materiałów dowodowych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości zadaje pytania celem uzyskania wyjaśnień na temat okoliczności i przyczyn ich powstania, a także osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Każdy może złożyć ustne lub pisemne oświadczenie dotyczące przedmiotu kontroli, a Kontroler nie może odmówić ich przyjęcia.

Po przeprowadzeniu kontroli kontroler sporządza **protokół kontroli** zawierający opis stanu faktycznego dotyczący realizacji umowy przez aptekę. Kierownik apteki lub farmaceuta upoważniony do jego zastępowania otrzymuje dwa egzemplarze protokołu kontroli, które podpisuje oraz parafuje każdą stronę, po czym jeden egzemplarz składa osobiście lub wysyła za pośrednictwem poczty na adres oddziału NFZ.

W przypadku **odmowy** podpisania protokołu kontroli odmawiający składa pisemne wyjaśnienie co do przyczyn odmowy, w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia.

O odmowie podpisania protokołu kontroli oraz o przyczynie tej odmowy kontroler dokonuje wzmianki w protokole kontroli. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika podmiotu kontrolowanego nie stanowi przeszkody w podpisaniu protokołu przez kontrolera i realizacji ustaleń kontroli.

Kierownik apteki lub osoba upoważniona do zastępowania, jeżeli nie zgadza się z ustaleniami protokołu kontroli, może, w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia, złożyć pisemnie **zastrzeżenia**, wskazując jednocześnie stosowne wnioski dowodowe. Kontroler jest obowiązany rozpatrzyć zgłoszone zastrzeżenia w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń

kontroler uzupełnia protokół kontroli i przedstawia go ponownie do podpisu. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości lub w części, kontroler przekazuje kierownikowi podmiotu kontrolowanego swoje stanowisko na piśmie wraz z uzasadnieniem.

Na podstawie ustaleń zawartych w protokole kontroli OW NFZ wydaje **zalecenia pokontrolne**. Zobowiązują one kierownika apteki oraz podmiot prowadzący aptekę do usunięcia, w określonym terminie, stwierdzonych uchybień oraz do złożenia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia zaleceń pokontrolnych, informacji o podjętych działaniach. W zaleceniach określa się również kwotę wierzytelności OW NFZ powstałej w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości i wysokość kary umownej oraz termin ich zapłaty i wzywa do złożenia korekt. Zalecenia zawierają także pouczenie o przysługującym kierownikowi apteki oraz podmiotowi prowadzącemu aptekę prawie złożenia zażalenia od zaleceń do dyrektora OW NFZ. **Zażalenie** wnosi się w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych. Dyrektor OW NFZ rozpatruje zażalenie w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania i w przypadku jego uwzględnienia zmienia zalecenia pokontrolne. Dyrektor OW NFZ odmawia przyjęcia zażalenia od zaleceń pokontrolnych, jeżeli zostały zgłoszone przez osobę nieuprawnioną lub po upływie terminu 7 dni od dnia otrzymania zaleceń, o czym powiadamia się podmiot kontrolowany, w formie pisemnej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W przypadku nieuwzględnienia zażalenia, w części lub w całości, kierownikowi apteki lub podmiotowi prowadzącemu aptekę przysługuje **odwołanie do Prezesa Funduszu**. Odwołanie składa się za pośrednictwem OW NFZ w terminie 14 dni od dnia dokonania czynności przez dyrektora OW NFZ. Prezes Funduszu rozpatruje je w terminie 14 dni od dnia otrzymania. Stanowisko Prezesa jest ostateczne.

Wniesienie zażalenia lub odwołania wstrzymuje wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Z Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego

Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego Oddział w Białymstoku za rok 2017.

Skład osobowy Zarządu Oddziału (stan na dzień 31.12.2017 r.)

Prezes: Dr hab. n. farm. Wojciech Miltyk
Wiceprezes: Dr hab. n. farm. Michał Tomczyk
Skarbnik: Dr n. farm. Anna Puścion-Jakubik
Sekretarz: Dr n. farm. Anna Gromotowicz-Popławska
Z-ca sekret: Dr hab. n. farm. Arkadiusz Surażynski
Członkowie: Prof. dr hab. n. farm. Jerzy Pałka
Dr n. przyr. Jan Chlabicz
Dr n. farm. Elwira Telejko
Mgr farm. Jarosław Mateuszuk

Skład osobowy Komisji Rewizyjnej:

Przewodniczący: Prof. dr hab. n. farm. Ewa Chabielska
Z-ca przewodniczącego: Dr hab. n. farm. Katarzyna Socha
Członkowie: Mgr farm. Agnieszka Kwolek

Sekcje naukowe i ich przewodniczący:

Sekcja Historii Farmacji: Dr n. farm. Elżbieta Rutkowska
Sekcja Farmacji Szpitalnej: Mgr farm. Aneta Wirkowska
Sekcja Farmakoekonomiki: Dr n. farm. Edyta Rysiak
Sekcja Młoda Farmacja: studentka Patrycja Dajnowicz

Współpraca z izbami aptekarskimi i ocena tej współpracy.

Posiedzenia naukowo-szkoleniowe organizowano we współpracy z Okręgową Izbą Aptekarską w Białymstoku. Oddział Białostocki Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w ramach współpracy organizował wykłady oraz przy wsparciu OIA rozsyłał zaproszenia na wykłady zarówno do pracujących jak i emerytowanych członków Oddziału Białostockiego Polskiego

Towarzystwa Farmaceutycznego, a także pracowników naukowych Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Należy podkreślić dobrą współpracę między Oddziałem Białostockim PTFarm, a OIA w Białymstoku.

Liczba łącznie odbytych zebrań - 10

Zarządu Oddziału - 3

Naukowych - 6

Innych - 1

Ważniejsze wydarzenia z działalności Oddziału w 2017r.

31 grudnia 2017 r. Oddział Białostocki Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego liczył 109 członków. Składki za rok 2017 opłaciło 88 członków (w tym 7 osób zapłaciło składkę częściowo, a 3 osoby opłaciły przed 2017 rokiem). Sekcja studencka „Młoda Farmacja” liczyła 155 studentów.

W roku sprawozdawczym odbyło się 10 posiedzeń, w tym 1 Walne Zebranie Członków Oddziału, 3 zebrania Zarządu Oddziału i 6 posiedzeń naukowo-szkoleniowych, w których uczestniczyło łącznie 199 farmaceutów.

7 czerwca 2017 roku odbyło się Walne Zebranie Członków Białostockiego Oddziału PTFarm, na którym:

- odczytano i przyjęto protokół z Walnego Zebrania Członków Oddziału z dn. 16 maja 2013 roku
- przedstawiono sprawozdanie z działalności Zarządu za minioną kadencję
- przedstawiono sprawozdanie finansowe Skarbnika Oddziału
- przedstawiono sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Oddziału
- przyjęto jednogłośnie sprawozdania z działalności Zarządu Oddziału w latach 2013-2017
- rozpatrzono wniosek Komisji Rewizyjnej Oddziału o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Oddziału
- zgłoszono kandydatów na Prezesa i wybrano Prezesa Oddziału
- wybrano członków Zarządu Oddziału
- wybrano członków Komisji Rewizyjnej Oddziału
- zgłoszono i wybrano Delegatów na Walne Zgromadzenie Delegatów PTFarm i kandydata do Sadu Koleżeńkiego PTFarm
- przedstawiono sprawozdanie Komisji Uchwał i Wniosków i przyjęto uchwały i wnioski Walnego Zebrania.

Zebrania Zarządu Oddziału PTFarm w 2017 r.:

1) 08.02.2017 r.:

- przedstawiono i przyjęto jednogłośnie sprawozdanie finansowe za 2016 r
- omówiono kwestię oprocentowania lokat bankowych
- zgłoszono propozycję mgr Zenona Wolniaka na kandydata do godności Członka Honorowego Oddziału PTFarm
- zgłoszono propozycję pracy habilitacyjnej dr hab. Renaty Markiewicz-Żukowskiej do nagrody PTFarm
- omówiono sprawy bieżące dotyczące zjazdów, konferencji i obchodów 40-lecia Wydziału Farmaceutycznego UMB
- zaproponowano tematykę przyszłych zebrań naukowo-szkoleniowych

2) 07.04.2017 r.:

- przedstawiono i przyjęto jednogłośnie sprawozdanie merytoryczne z działalności Oddziału w 2016 r
- wprowadzono nowego członka do Oddziału
- wyrażono zgodę na finansowanie w kwocie 4-5 tys. zł obchodów 40-lecia Wydziału Farmaceutycznego UMB
- jednogłośnie przyjęto uchwałę o wystąpieniu z wnioskiem o nadanie medalu im. Ignacego Łukasiewicza – dr hab. Michałowi Tomczykowi i mgr Jarosławowi Mateuszukowi
- jednogłośnie przyjęto uchwałę o nadanie godności Członka Honorowego Oddziału PTFarm mgr Zenonowi Wolniakowi
- zaproponowano tematykę przyszłych zebrań naukowo-szkoleniowych oraz omówiono sprawy bieżące

3) 23.10.2017 r.:

- omówiono kwestię konferencji organizowanej w maju 2018r przez Młodą Farmację dotyczącej „Postępów farmakoterapii personalizowanej seniorów”
- wprowadzono nowego członka do Oddziału
- zaproponowano tematykę przyszłych zebrań naukowo-szkoleniowych oraz omówiono sprawy bieżące

Członkowie Oddziału PTFarm zorganizowali i prowadzili w 2017 roku kursy z kształcenia specjalizacyjnego z farmacji aptecznej w ramach tematów wyznaczonych przez Studium Kształcenia Podyplomowego przy Wydziale Farmaceutycznym UMB.

Prezes Białostockiego Oddziału PTFarm dr hab. n. farm. Wojciech Miltyk, Dziekan Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMB, kierownik Samodzielnej Pracowni Analizy Leków, zdobył grant w ramach konkursu OPUS 13 na realizację projektu pt.: „Prolidaza jako czynnik pobudzający gojenie ran w eksperymentalnych modelach komórek skóry”.

Członek Zarządu Białostockiego Oddziału PTFarm Prof. dr hab. n. farm. Jerzy Pałka, kierownik Zakładu Chemii Leków UMB, zdobył grant w ramach konkursu OPUS 13 na realizację projektu pt.: „Identyfikacja mechanizmu przeciwnowotworowego działania metforminy, jako eksperymentalny kierunek doskonalenia farmakoterapii raka.”

Wiceprezes Oddziału, dr hab. n. farm. Michał Tomczyk, Prodziekan ds. Rozwoju Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, kierownik Zakładu Farmakognozji, został zastępcą Redaktora Naczelnego czasopisma z listy filadelfijskiej Acta Poloniae Pharmaceutica - Drug Research (IF₂₀₁₆ - 0.745; 15 pkt MNiSW), dwumiesięcznika wydawanego nakładem Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego i publikującego prace z zakresu nauk farmaceutycznych.

W czerwcu 2017 roku odbyły się obchody jubileuszu 40-lecia utworzenia Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. W ramach uroczystości odbyły się wystąpienia Pana Ministra Zdrowia Konstantego Radziwiłła, JM Rektora UMB prof. dr hab. Adama Krętowskiego, Dziekana WFzOML dr hab. Wojciecha Miltyka oraz zaproszonych gości, w tym pierwszych absolwentów WFzOML. Przedstawiono także cykl wykładów dotyczących kierunków rozwoju farmacji, analityki medycznej i kosmetyologii. W ramach Jubileuszu odbyła się także konferencja pt. „Kobiety w nauce” organizowana przez studentów WFzOML.

W dniach 19-22 września 2017 roku odbył się w Krakowie XXIII Naukowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. W zjeździe uczestniczyli członkowie Oddziału a także przedstawiciele Młodej Farmacji, którzy prezentowali wyniki swoich prac. Członek Oddziału, dr hab. Renata Markiewicz-Żukowska, adiunkt w Zakładzie Bromatologii UMB, otrzymała nagrodę naukową Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego za pracę habilitacyjną. Nagroda została wręczona podczas uroczystego otwarcia XXIII

Naukowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego dn. 19 września 2017 roku.

30 listopada 2017 roku w obchodach 70-lecia Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego wzięli udział Prezes i Wiceprezes Białostockiego Oddziału PTFarm. W czasie uroczystości Wiceprezes Oddziału dr hab. Michał Tomczyk otrzymał medal im. Ignacego Łukasiewicza.

14 grudnia 2017 roku odbyło się spotkanie świąteczne, na którym wykład pt.: „Cud i jego rozpoznanie. Zarys problematyki” wygłosił ksiądz biskup dr hab. Henryk Ciereszko, wykładowca Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku. Po wykładzie odbyło się spotkanie opłatkowe zorganizowane przez studenckie organizacje: Młoda Farmacja, Kreatywny Diagnosta Laboratoryjny, Innowacyjny Kosmetolog, na którym uczestnicy złożyli sobie życzenia świąteczne i noworoczne.

Sekcja Historii Farmacji (przewodnicząca dr n. farm. Elżbieta Rutkowska)

W 2017 r. po raz pierwszy historycy farmacji z całego świata, zrzeszeni w International Society for History of Pharmacy (ISHP), spotkali się na Kongresie Historii Farmacji w Polsce (Warszawa, 12-15 września 2017 r.). Jako miejsce obrad 43. Międzynarodowego Kongresu Historii Farmacji została wybrana Stara Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego (ul. Krakowskie Przedmieście 26/28).

Z Białostockiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w Kongresie uczestniczył mgr farm. Zenon Wolniak, współautor referatu *Polish and German pharmacists in the scientific societies of both nations in 19th century* (wraz z dr. Peterem Gorskim i dr. Klaussem Kochem) oraz Elżbieta Rutkowska, która przedstawiła pracę *Praescriptiones Internationales (P. I.) in Polish Pharmacopoeia, 2nd edition (Warsaw, 1937), as an example of actions towards the unification of requirements for potent drugs in the first half of the 20th century*. E. Rutkowska uczestniczyła także w pracach Komitetu Organizacyjnego Kongresu.

Członkowie Sekcji Historii Farmacji wzięli również czynny udział w XXVI Sympozjum Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, które odbyło się w Bolestraszczykach w dniach 25-28 maja 2017 r. Magister farm.

Zenon Wolniak omówił dzieje jednej z aptek w północno-wschodniej części ziem polskich w referacie pt. *Apteka Franciszka Wojnarowskiego w Łomży*. E. Rutkowska zaprezentowała pracę pt. 50 lat działalności Sekcji Historii Farmacji Białostockiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (1967-2017). E. Rutkowska uczestniczyła również w konferencji *Lek roślinny – historia i współczesność* (Zachełmie, 6-8 kwietnia 2017 r.), podczas której przedstawiła referat pt. *Kłącze kosaćca (Rhizoma Iridis) jako składnik leków i kosmetyków w świetle dziewiętnastowiecznego podręcznika do receptury Antoniego Kryszki* oraz w XXIII Naukowym Zjeździe Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (Kraków, 19-22 września 2017 r.), prezentując pracę pt. *Preparat Ehrlich-Hata 606: sposoby przygotowania leku do podania pacjentom w świetle wybranych czasopism medycznych i farmaceutycznych w I połowie XX*.

Podczas XXVI Sympozjum Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (26 maja 2017 r.) odbyło się również zebranie sprawozdawczo-wyborcze Zespołu Sekcji Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Nowy Zarząd ukonstytuował się w następujący sposób: przewodnicząca – dr n. o zdr. Lidia Maria Czyż, wiceprzewodniczący – dr n. farm. Andrzej Wróbel, wiceprzewodnicząca – mgr farm. Maria Pająk, sekretarz – dr n. farm. Elżbieta Rutkowska, członkowie zarządu: dr hab. Iwona Arabas, prof. PAN, dr n. farm. Katarzyna Hanisz, dr n. farm. Barbara Uniejewska, mgr farm. Jerzy Waliszewski i dr Monika Urbanik.

W 2017 r. mgr farm. Zenon Wolniak kontynuował pracę redaktora prowadzącego pisma „Farmacja Regionu Północno-Wschodniego. Biuletyn Informacyjny Okręgowej Izby Aptekarskiej w Białymstoku”. W skład komitetu redakcyjnego biuletynu wchodziła także E. Rutkowska.

Mgr farm. Helena Bujwid napisała wspomnienie o pom. apt. Januszu Jakubie Twarowskim („Farmacja Regionu Północno-Wschodniego. Biuletyn Informacyjny Okręgowej Izby Aptekarskiej w Białymstoku” 2017, nr 1, s. 58).

Członkowie Sekcji uczestniczyli również w uroczystym otwarciu nowej ekspozycji stałej Muzeum Farmacji im. mgr farm. Antoniny Leśniewskiej (Oddział Muzeum Warszawy) *Res pharmaceuticae* (5 września 2017 r.). Brali też udział w posiedzeniach Zespołu Sekcji Historii Farmacji w siedzibie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w Warszawie.

Sprawozdanie sporządziła: dr Elżbieta Rutkowska

Sekcja Farmacji Szpitalnej (przewodnicząca mgr farm. Aneta Wirkowska)

W 2017 roku odbyły się 2 spotkania naukowo-szkoleniowe organizowane pod patronatem Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego Oddział w Białymstoku - Zespół do spraw aptek szpitalnych we współpracy z Okręgową Izbą Aptekarską w Białymstoku:

1. 09.02.2017r. – „Profilaktyka poekspozycyjna zawodowa po kontakcie z krwią pacjenta” - dr hab. n. med. Amia Grzeszczuk Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii USK w Białymstoku; „Bezpieczeństwo znieczulenia - rola farmaceuty szpitalnego” - prof. dr hab. Waldemar Machałai Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii UM w Łodzi,
2. 26.10.2017r. – „Niezbędnik farmaceutyczny - insulinoterapia w leczeniu zamkniętym” - dr n. med. Katarzyna Wasilewska diabetolog OSTEO-MEDIC S.C. w Białymstoku; „Aspekty prawne zamówień publicznych oraz obrót próbkami lekarskimi w leczeniu zamkniętym” - adwokat Ewa Norwa; „Zintegrowany System Monitorowania Obrotu Produktami Leczniczymi (ZSMOPL)” - Marta Bożym / Przemysław Gołębiowski

Dnia 01.12.2017r. oba zespoły spotkały się, by podzielić się opłatkami i złożyć sobie życzenia bożonarodzeniowe.

Sprawozdanie sporządziła: *mgr farm. Aneta Wirkowska*

Sekcja Farmakoekonomiki (przewodnicząca dr n. farm. Edyta Rysiak)

Organizacja Konferencji:

1. Farmakoekonomika – niewykorzystany potencjał w ekonomice zdrowia.

Współpraca przy Konferencji:

1. XV Międzynarodowa Konferencja Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego - członek Komitetu Naukowego
2. V Ogólnopolska Konferencja „Farmakoekonomika szansą na zbilansowanie wydatków systemu opieki zdrowotnej w Polsce”
3. Tworzenie kwestionariusza badania efektywności procesu leczenia pacjentów z chorobami układu oddechowego
4. Tworzenie kwestionariusza badania efektywności procesu leczenia pacjentów z chorobami dermatologicznymi

Współpraca z:

1. Centrum Medycyny Oddechowej w Białymstoku
2. Szpitalem Miejskim im. PCK Białystok
3. NZOZ VITAMED IM. EDYTY JAKUBÓW
4. *Renew* - Klinika Medycyny Estetycznej
5. Katedrą i Zakładem Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu

Działalność Sekcji:

1. W ciągu trzech lat działalności w ramach Sekcji zrealizowano i opublikowano 30 prac naukowych z zakresu farmoekonomiki.
2. Członkowie Sekcji biorą czynny udział w konferencjach naukowych z zakresu Farmakoekonomiki (wykłady, prezentacja prac).
3. Doradztwo z zakresu skuteczności i bezpieczeństwa farmakoterapii.
4. Współpraca z Urzędem Marszałkowskim w zakresie ekonomiki programów zdrowotnych.
5. Poradnictwo z zakresu prawa i ekonomiki zdrowia.
6. Współpraca i promocja na rzecz zachowań prozdrowotnych (akcja Bezpieczny Maluch na wakacjach, Szczepienia – akcja skierowana do rodziców i dzieci - miasto Białystok).
7. Współpraca ze Stowarzyszeniem Miast Białystok – Eindhoven w zakresie realizacji projektów dotyczących promocji zdrowia.
8. Tworzenie Sekcji studenckiej przy ISPOR (w trakcie realizacji).

Sprawozdanie sporządziła: *dr Edyta Rysiak*

Sekcja studencka „Młoda Farmacja” (przewodniczący sekcji: studentka Patrycja Dajnowicz)

- 13.01.2017r. Warsztaty Nutricia „Zarządzanie stresem”, podczas warsztatów uczestnicy zostali zapoznani z metodą redukcji stresu.
- 14.01.2017r. Akcja „Studiuj w UMB” - akcja promująca UMB wśród licealistów.
- 18.01.2017r. Targi nauki w Liceum Ogólnokształcącym nr 2 w Białymstoku, prezentacja działalności Młodej Farmacji, jak i kierunku studiów, aby zachęcić do studiowania na WFzOML UMB.

- 18.01.2017r. Akcja edukacyjna z dziećmi ze Szkoły Podstawowej, pokazy doświadczeń chemicznych i receptury aptecznej.
- 21.01.2017r. Dzień Babci i Dziadka w Atrium Biała z Kreatywnym Diagnostą Laboratoryjnym, Innowacyjnym Kosmetologiem oraz Polskim Towarzystwem Studentów Stomatologii – „Z diagnostą po zdrowie”, w ramach akcji związanej z profilaktyką udarów organizowanej przez KDL każdy, kto odwiedził Atrium Białą mógł skorzystać z m.in. przeglądów jamy ustnej i porad stomatologicznych, konsultacji fizjoterapeutycznych, analizy składu masy ciała, pomiaru ciśnienia tętniczego, profilaktyki raka piersi, pomiaru nawilżenia skóry, porad dietetycznych i pomiaru glikemii przygodnej we krwi włośniczkowej.
- 21.01.2017r. Integracja po Dniu Babci i Dziadka członków Młodej Farmacji, Kreatywnego Diagnosty Laboratoryjnego, Innowacyjnego Kosmetologa oraz Polskiego Towarzystwa Studentów Stomatologii 22-28.01.2017 r.
- 23.02.2017r. Walne Zgromadzenie Członków Oddziału Młodej Farmacji Białystok. Obowiązkowe spotkanie podsumowujące pracę organizacji w semestrze zimowym, połączone z wyborami zarządu na kadencję na semestr letni.
- 1.03.2017r. Szkolenie przed „Zapytaj Farmaceutę...Nadciśnienie tętnicze”, szkolenie dotyczące poprawnej obsługi sprzętu wykorzystywanego w czasie akcji, wykład na temat nadciśnienia tętniczego.
- 4.03.2017r. Akcja profilaktyczna „Zapytaj Farmaceutę...Nadciśnienie tętnicze”, akcja profilaktyczna miała na celu kreowanie świadomości społecznej w zakresie opieki, prewencji i edukacji pacjenta na temat choroby nadciśnieniowej oraz chorób układu sercowo- naczyniowego. W ramach akcji można było skorzystać m.in. z pomiarów ciśnienia tętniczego krwi, pomiarów zawartości tkanki tłuszczowej, pomiarów glikemii, analizy składu ciała, pomiarów poziomu witaminy C we krwi, sprawdzenia poziomu nawilżenia skóry, masażu dłoni, badania spirometrycznego, porad farmaceutów, studentów dietetyki, fitoterapeutów, neurologa oraz wziąć udział w wielu konkursach i dowiedzieć się ważnych informacji o profilaktyce udaru.
- 9.03.2017r. Warsztaty z analizą SWOT MF i PTSF, kolejne spotkanie członków organizacji, podsumowujące kwestie istnienia Młodej

Farmacji – porównano mocne i słabe strony ugrupowania, a także szanse i zagrożenia, jakie na nią czekają.

- 10.03.2017r. Impreza w Herkulesach „Lek na całe zło” z okazji kolejnych urodzin organizacji.
- 10-12.03.2017r. Ogólnopolski Konkurs Opieki Farmaceutycznej Polskiego Towarzystwa Studentów Farmacji w Krakowie. W konferencji udział wzięło 3 członków, a w samym konkursie 2.
- 16.03.2017r. Wykłady oraz warsztaty z okazji Światowego Tygodnia Mózgu, propagowanie wśród studentów wiedzy o chorobach układu nerwowego.
- 20-23.03.2017r. Wyjście do szkół z okazji Światowego Tygodnia Mózgu, propagowanie wśród licealistów wiedzy o chorobach układu nerwowego.
- 24.03.2017r. Marcowe Spotkanie członków MF Białystok, na spotkaniu podsumowano pierwsze akcje letniego semestru. 24.03.2017r. - Integracyjny wieczór gier planszowych i wyjście do Batyskafu.
- 28.03.2017r. Warsztaty “Zarządzanie Czasem”, uczestnicy wzięli udział w zadaniach praktycznych i otrzymali materiały dydaktyczne.
- 31.03.2017r. Koncert dla Niny, podczas koncertu zostały zebrane środki na leczenie małej Ninki, córki dr Baranowskiej – Kuczko pracującej na Wydziale Farmaceutycznym UMB.
- 1.04.2017r. Zdrowie pod Kontrolą z IFMSA, akcji organizacji IFMSA Polska i MF w Galerii Jurowiecka, szerzenie edukacji prozdrowotnej, podstawowe badania, konsultacje kardiologiczne oraz dietetyczne.
- 10.04.2017r. MF Day z Okazji 16 Urodzin MF Białystok & Dzień Farmaceuty.
- 20-22.04.2017r. Współorganizacja Białystok International Medical Congress for Young Scientists, czynny udział członków MF, pierwsze miejsce Przewodniczącej MF w konkursie prac naukowych.
- 27.04.2017r. Integracyjne wyjście na kręgle.
- 11.05.2017r. Majowe spotkanie członków Młodej Farmacji Białystok, spotkanie organizacyjne, planowanie zadań.
- 12.05.2017r. Wyjście do Przedszkola Samorządowego Nr 79 „Konwaliowy Zakątek”, prelekcja o zawodzie farmaceuty.
- 12-14.05.2017r. Ogólnopolski Konkurs Umiejętności Klinicznych połączony z Konkursem Receptury Aptecznej Polskiego Towarzystwa Studentów Farmacji w Gdańsku, pierwsze miejsce Przewodniczącej MF w Konkursie Receptury Aptecznej.

- 17.05.2017r. Otwarcie Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki – Laboratorium Marii Skłodowskiej-Curie, akcja z okazji inauguracji XV Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki „Raduj się nauką”, którego gospodarzem w 2017 roku był Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.
- 18.05.2017r. Dzień otwarty Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, prezentacja kierunków, przedstawienie działalności organizacji MF, pokazy doświadczeń chemicznych i warsztaty z mikroskopowania.
- 20.05.2017r. Noc Muzeów 2017, pokaz robienia czopków oraz kapsulek skrobiowych, doświadczeń chemicznych.
- 21.05.2017r. Dzień Akademicki na Rynku Kościuszki, akcja organizowana w ramach Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, promocja UMB wśród mieszkańców miasta.
- 30.05.2017r. Pokazy doświadczeń chemicznych dla dzieci ze szkoły podstawowej, pokaz doświadczeń chemicznych.
- 02.06.2017r. Konferencja “Kobiety w nauce” z okazji 40-lecia Wydziału Farmaceutycznego zorganizowana przez MF, KDL i IK, wykłady prelegentów z UMB, UwB, a także firm farmaceutycznych i kosmetycznych.
- 8.06.2017r. Walne Zgromadzenie Członków Młodej Farmacji Białystok, podsumowanie pracy oddziału w roku akademickim 2016/2017, wyróżnienie najaktywniejszych członków organizacji, wybór zarządu na przyszły rok akademicki.
- 09.06.2017r. Wyjście do przedszkola, pokaz prostych doświadczeń chemicznych oraz krótka prelekcja o zawodzie farmaceuty.
- 9.06.2017r. Pożegnalny grill dla członków MF Białystok.
- 5.07.2017 – 15.08.2017r. Student Exchange Program, program wymiany międzynarodowej w którym wzięło udział 9 studentów z Egiptu, Iranu, Serbii, Ukrainy i Malezji, praktyki w aptece szpitalnej i jednostkach naukowych UMB, opieka członków MF nad stażystami.
- 23.07.2017r. „Dzieło Nowego Tysiąclecia” – Festyn, pokazy receptury, pomiary ciśnienia.
- 26.09.2017r. Orowadzanie po kampusie uczelni, orowadzanie studentów I roku farmacji po kampusie Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, integracja.

- 12.10.2017r. Pierwsze spotkanie członków Młodej Farmacji Białystok w roku akademickim 2017/2018, rekrutacja do oddziału oraz przedstawienie harmonogramu akcji oraz ich koordynatorów na najbliższy rok.
- 24,26.10.2017r. Szkolenie z receptury aptecznej, szkolenie umiejętności w recepturze pod okiem starszych studentów.
- 20-21.10.2017r. Kongres Farmacja 21 – Nowe Wyzwania we Wrocławiu, czynny udział Przedstawicieli zarządu i członków MF w wykładach i dyskusji.
- 28.10.2017r. Szkolenie GCP, szkolenie dotyczące najnowszych aktualizacji procedur GCP – ICH E6 (R2).
- 29.10.2017r. Światowy Dzień Walki z Udarem Mózgu, udział w obchodach światowego dnia udaru mózgu organizowanego w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku, pomiary ciśnienia.
- 9.11.2017r. Szkolenie przed akcją „Skonsultuj z Farmaceutą – Cukrzyca”, szkolenie dla wolontariuszy akcji Skonsultuj z Farmaceutą – Cukrzyca zorganizowane w celu przygotowania uczestników akcji, prelekcja na temat cukrzycy oraz warsztaty z obsługi sprzętu pomiarowego i kontaktu z pacjentem.
- 12.11.2017r. Akcja profilaktyczna „Skonsultuj z Farmaceutą – Cukrzyca”, akcja zorganizowana z okazji Światowego Dnia Walki z Cukrzycą w Atrium Biała w Białymstoku, kreowanie świadomości społecznej w zakresie opieki, prewencji i edukacji diabetologicznej, pomiary ciśnienia, glukozy oraz tkanki tłuszczowej, badania analizy składu ciała.
- 14.11.2017r. Akcja edukacyjna w przedszkolu, zapoznanie najmłodszych z zawodem farmaceuty i recepturą apteczną, pokazy doświadczeń.
- 16.11.2017r. Listopadowe Spotkanie Członków Oddziału Młoda Farmacja Białystok, podsumowanie akcji „Zapytaj Farmaceutę – Cukrzyca”, rozpoczęcie rekrutacji do poszczególnych grup działających przy każdym członku zarządu.
- 17.11.2017r. Spotkanie w Herkulesach „Lek na całe zło vol.2”.
- 18.11.2017r. Akcja profilaktyczna „Zdrowie pod kontrolą” w Centrum Handlowym Alfa, Białystok, akcja profilaktyczna w badania EKG, pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, stężenia glukozy, konsultacje kardiologiczne oraz dietetyczne.
- 25.11.2017r. Uroczysta Gala Integracyjna Organizacji Studenckich UMB.

- 1.12.2017r. Akcja profilaktyczno-informacyjna na temat zakażenia wirusem HIV oraz problemu osób chorych na AIDS w ramach Światowego Dnia Walki z AIDS „World AIDS Day”.
- 4-18.12.2017r. Akcja charytatywna „Miś Pod Szpitalną Choinkę”, w ramach akcji wolontariusze zbierali pieniądze do puszek na terenie Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku na zakup zabawek dzieciom, które na święta musiały zostać w szpitalu.
- 7.12.2017r. Integracyjne wyjście na łyżwy.
- 14.12.2017r. Wigilia Wydziałowa Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, w spotkaniu wzięli udział Dziekani, Pracownicy Dziekanatu Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, opiekunowie organizacji studenckich oraz członkowie organizacji studenckich działających na wydziale farmaceutycznym UMB.
- 19.12.2017r. Wigilia Studencka Młodej Farmacji Białostok i PTSS Białostok.

Sprawozdanie sporządził sekretarz Sekcji: *studentka Monika Pleskowicz*

Działalność naukowa.

Członkowie Oddziału Białostockiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w roku sprawozdawczym 2017 uczestniczyli w następujących konferencjach i posiedzeniach naukowo-szkoleniowych:

1. VII Ogólnopolska Konferencja Dietetyki - Congressus Dietetica, Łódź, 17-18.03.2017.
2. IX Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa TYGIEL 2017 "Interdyscyplinarność kluczem do rozwoju", Lublin, 18-19.03.2017.
3. 42nd Meeting of the International Aldosterone Conference, Orlando, Florida, 30-31.03.2017.
4. Białostok International Medical Congress for Young Scientists, Białostok, 20-22.04.2017.
5. Konferencja „Kobiety w nauce”, Białostok, 02.06.2017.
6. 16th Congress of the Polish Society of Experimental and Clinical Immunology, Warsaw, 8-10.06.2017.
7. V Konferencja "Związki biologicznie czynne: aktywność, struktura, synteza", Białostok, 09-11.06.2017.

8. 9 NZW Dresden Onkologisch-Pharmazeutischer Fachkongress Praxisnahe Fortbildung - mit Sicherheit Unter Schirmherrschaft der Sächsischen Landesapothekerkammer, 09-10.06.2017. ESOP Neighbourhood Day 2017. 10.06.2017.
9. XLVIII Zjazd Okulistów Polskich, Kraków, 8-10.06.2017.
10. 11th World Congress on Polyphenols Applications, Vienna, Austria, 20-21.06.2017.
11. 12th Conference of the International Society for Trace Element Research in Humans (ISTERH), 16th International Symposium of Trace Elements in Man and Animals, 11th Conference of the Nordis Trace Element Society (NTES), Saint Petersburg, Russia, 26-29.06.2017.
12. Applied Pharmacokinetics and Pharmacodynamics Workshop, Hatfield, 06-07.07.2017.
13. The 11th International Symposium on Selenium in Biology and Medicine and the 5th International Conference on Selenium in the Environment and Human Health. Stockholm, 13-17.08.2017.
14. 8th European Workshop on Cannabinoid Research. London, 31.08-02.09.2017.
15. 65th International Congress and Annual Meeting of the Society for Medicinal Plant and Natural Product Research. Basel, Switzerland, 03-07.09.2017.
16. 24th Polish Peptide Symposium. Jastrzębia Góra, 03-07.09.2017.
17. III Sympozjum "Szkoła Chemii Medycznej". Wrocław, 06-08.09.2017.
18. X Krajowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa "Higiena żywności i żywienia podstawą zdrowia", "Uwarunkowania biomedyczne, technologiczne i ekonomiczne". Biała Podlaska, 12-15.09.2017.
19. XXIII Naukowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego "Farmacja w Polsce perspektywy nauki i zawodu". Kraków, 19-22.09.2017.
20. IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Turystyka na obszarach przyrodniczo cennych." Białowieża 07-08.10.2017.
21. II Konferencja Naukowo-Szkoleniowa " Współczesna analityka farmaceutyczna i biomedyczna w ochronie zdrowia". Poznań, 19-20.10.2017.
22. XXI Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Katowice 21-23.09.2017.
23. Kongres PTFarm „FARMACJA 21”, Wrocław 20-21.10.2017.
24. 25th Kraków Conference on Endothelium, Kraków, 20-21.10.2017.

25. 27th Congress of the Polish Physiological Society. Białystok, 21-22.10.2017.
26. XXII Sympozjum Sekcji Kardiologii Eksperymentalnej PTK oraz Komitetu Nauk Fizjologicznych i Farmakologicznych PAN, Sobieszewo, 26-28.10.2017.
27. XIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego "Kobieta i Mężczyzna 65+". Warszawa, 17-18.11.2017.

Posiedzenia naukowo-szkoleniowe:

W 2017 roku odbyło się 6 posiedzeń naukowo-szkoleniowych organizowanych przez członków Białostockiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego we współpracy z Okręgową Izbą Aptekarską w Białymstoku:

1. 11 stycznia wykład pt.: „Pierwsza pomoc w nagłych stanach zagrożenia życia” wygłosiła dr n. med. Marzena Wojewódzka-Żeleznikowicz, adiunkt z Zakładu Medycyny Ratunkowej i Katastrof UMB
2. 19 kwietnia wykład pt.: „Farmakoeconomika” wygłosił Prof. dr hab. n. farm. Jerzy Pałka, kierownik Zakładu Chemii Leków UMB
3. 10 maja wykład pt.: „Co nas uzależnia?” wygłosił dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz, kierownik Kliniki Psychiatrii UMB
4. 7 czerwca wykład pt.: „Niepokojące objawy kardiologiczne w praktyce farmaceuty” wygłosił dr n. med. Marcin Gułaj z Oddziału Kardiologii Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Białymstoku
5. 22 listopada wykład pt.: „Jak zostać dawcą krwi i szpiku? Podstawy krwiodawstwa i krwiolecznictwa” wygłosił dr Dariusz Średziński z Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Białymstoku
6. 14 grudnia wykład pt.: „Cud i jego rozpoznanie. Zarys problematyki” wygłosił ksiądz biskup dr hab. Henryk Ciereszko, wykładowca Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku.

Sekretarz Oddziału Białostockiego
Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego

Dr n. farm. Anna Gromotowicz-Popławska

Prezes Oddziału Białostockiego
Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego

Dr hab. n. farm. Wojciech Miltyk

Dział Naukowy

Zebrania naukowo-szkoleniowe w I–ym kwartale 2018r.

Okręgowa Izba Aptekarska w Białymstoku wraz Oddziałem Białostockim Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego zorganizowali następujące szkolenia:

17 stycznia 2018r.

wykład pt.: „**Szczepienia – fakty i mity**” wygłosiła *dr n. med. Iwona Paradowska-Stankiewicz*, Krajowy Konsultant ds. Epidemiologii, kierownik Pracowni Epidemiologii Chorób Zwalczanych Drogą Szczepień, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny.

21 lutego 2018r.

wykład pt.: „**Badania bezpieczeństwa i skuteczności szczepionek**” wygłosiła *prof. dr hab. Ewa Augustynowicz*, Kierownik Laboratorium w Zakładzie Badania Surowic i Szczepionek, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny.

„**Szczepionka – wróg czy przyjaciel?**” – podsumowanie – *dr hab. Bożena Mikołuc*, Konsultant wojewódzki w dziedzinie immunologii klinicznej, Klinika Pediatrii, Reumatologii, Immunologii i Chorób Metabolicznych Kości, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.

14 marca 2018r.

wykład pt.: „**Produkty pszczele a glejaki mózgu**” wygłosiła *prof. dr hab. Maria Borawska*, kierownik Zakładu Bromatologii, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku (streszczenie zamieszczamy w dalszej części biuletynu)

Kolejne zebranie naukowo-szkoleniowe organizowane przez Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne i Okręgową Izbę Aptekarską w Białymstoku odbyło się 14 marca 2018r. w Euroregionalnym Centrum Farmacji U. M. w Białymstoku. Tematem spotkania były „Produkty pszczele a glejaki mózgu”, które omówiła prof. dr hab. Maria Borawska.

Autorskie streszczenie tego wykładu zamieszczamy poniżej.

Maria. H. Borawska, Anna Puścion-Jakubik

Zakład Bromatologii, Uniwersytet Medyczny, Euroregionalne Centrum Farmacji,

ul. Mickiewicza 2 D, 15-222 Białystok; e-mail : bromatos@umb.edu.pl

PRODUKTY PSZCZELE A GLEJAKI MÓZGU.

Generalnym celem badań była odpowiedź na pytanie: „Czy naturalne produkty pszczele spożywane przez pacjentów z glejakami mózgu mogą wpływać na efekty ich terapii?”

Glejaki są nowotworami mózgu wywodzącymi się z komórek astrogleju. Glejaki stanowią ponad 40% nowotworów wewnątrzczaszkowych. Objawy kliniczne

zależą od wielkości oraz umiejscowienia guza i we wczesnym stadium nie występują lub mogą być niezauważane przez pacjenta. Leczenie glejaków polega głównie na zastosowaniu metod chirurgicznych. Ze względu na umiejscowienie i naciekający charakter guza całkowite usunięcie jest często niemożliwe, dlatego konieczne jest stosowanie radio- i chemioterapii. Nawet tak agresywne leczenie glejaków wysokiego stopnia złośliwości jest nieskuteczne. Mediana czasu przeżycia pacjentów z glejakami wynosi około 14,7 miesięcy. Niska skuteczność terapii glejaków stwarza konieczność poszukiwania nowych naturalnych produktów żywnościowych w celu wspomagania terapii przeciwnowotworowej.

Oceniono wpływ naturalnych produktów pszczelech: miodów, pierzgi, mlecza pszczelego oraz propolisu na linie komórkowe glejaka wielopostaciowego IV stopnia (U87MG). W badaniach wykorzystano także nowotworową linię komórkową *diffuse astrocytoma* (DASC) wyizolowaną laboratoryjnie z tkanki guza mózgu pochodzenia glejowego pozyskanej śródoperacyjnie od pacjenta. Poza tym, przeanalizowano możliwość występowania interakcji w/w naturalnych produktów pszczelech z chemioterapeutykami stosowanymi w terapii glejaka - temozolomidem (TMZ – temodal).

Fot. Prof. dr hab. Maria Borawska podczas wykładu.

Dane literaturowe potwierdzają szereg właściwości leczniczych naturalnych miodów pszczelich m.in. działanie przeciwbakteryjne, przeciwzapalne, antyoksydacyjne, immunostymulujące, wspomagające leczenie chorób układu krążenia i układu oddechowego, a także działanie przeciwnowotworowe. Antyproliferacyjny wpływ miodów pszczelich został potwierdzony w wielu nowotworowych hodowlach komórkowych, ale nie było danych odnoszących się do efektu działania miodów pszczelich na komórki glejaka mózgu i ich interakcji z temodalem.

Pierzga natomiast jest naturalnym produktem powstałym poprzez fermentację mlekową uprzednio zebranego przez pszczoły pyłku kwiatowego zmieszanego z wydzieliną gruczołów ślinowych, nektaru i miodu - upakowanego w komórkach plastra w ulu. Jest ona bogatym źródłem białka roślinnego, aminokwasów, witamin i składników mineralnych; ma właściwości odżywcze, przeciwbakteryjne, immunostymulujące i neutralizujące wolne rodniki.

Mleczko pszczele służy do karmienia larw pszczoł robotnic i trutni przez 3 pierwsze dni ich życia. W późniejszym okresie pszczoły te otrzymują pokarm złożony z pyłku kwiatowego miodu i śliny. Matka pszczela jest karmiona mleczkiem pszczelim w ciągu całego życia larwalnego, a także w okresie czerwienia (składania jajeczek).

Propolis jest produktem pochodzenia roślinnego; zbieranym z pączków drzew oraz krzewów, przynoszonym do ula i przeżuwanym przez pszczoły, które zwiększają jego aktywność biologiczną. Propolis wykazuje szereg właściwości prozdrowotnych, takich jak: oddziaływanie przeciwbakteryjne i przeciwwirusowe, przeciwzapalne, antyoksydacyjne, immunomodulujące, antyangiogenne, ochronne przy chemioterapii i radioterapii oraz bezpośrednie przeciwnowotworowe.

Ocenie poddano naturalne produkty pszczele pochodzące z regionu Podlasia: naturalne miody pszczele, etanolowe ekstrakty z propolisu, pierzgi i miodu, a także ekstrakty mleczka pszczelego. Skład chemiczny badanych produktów określono z zastosowaniem chromatografii gazowej sprzężonej ze spektrometrem masowym (GC-MS). Testy dotyczące oceny cytotoksyczności zostały przeprowadzone z użyciem soli tetrazolowej MTT, a biosyntezę DNA zbadano poprzez pomiar wbudowywania [³H]-Tymidyny do DNA komórek poddanych działaniu badanych produktów, TMZ oraz ich połączeń. Do oceny aktywności NFκB w komórkach wykorzystano metody Western-blot oraz ELISA. Aktywność metaloproteinaz MMP-2 i MMP-9 określono za pomocą zymografii

żelatynowej. Poza tym, oceniono także aktywność antyoksydacyjną miodów pszczelich oraz ekstraktów z badanych produktów pszczelich poprzez wykonanie pomiaru TAS (ang. *total antioxidant status*) oraz TPC (ang. *total phenolic content*) oraz w miodach wykonano oznaczenie liczby diastazowej metodą spektrofotometryczną i zawartości pierwiastków toksycznych (ołowiu i kadmu) metodą ASA (ang. *atomic absorption spectrometry*).

Spośród badanych produktów, ocenionych *in vitro*, najwyższą aktywnością cytotoksyczną i hamującą syntezę DNA w komórkach glejaka wielopostaciowego oraz właściwościami antymetastatycznymi charakteryzował się ekstrakt etanolowy z propolisu i naturalne miody pszczele; szczególnie gryczany i wielokwiatowy ciemny. W trakcie badań zaobserwowano synergizm działania produktów pszczelich w połączeniu z TMZ względem linii komórek U87MG. Zahamowanie proliferacji linii komórek pochodzących od pacjenta (DASC) z glejakiem mózgu uzyskano jedynie po zastosowaniu ekstraktu etanolowego z propolisu. Mleczko pszczele może być zalecane jako naturalny środek w profilaktyce guzów mózgu pochodzenia glejowego.

W ramach projektu statutowego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku przebadano oddziaływanie intraktu z dziurawca zwyczajnego w połączeniu z propolisem na przeżywalność komórek glejaka wielopostaciowego U87MG. Wyniki badań sugerują, że wykonany przez nas intrakt z dziurawca zwyczajnego oraz ekstrakt z propolisu ma hamujący wpływ na komórki glejaka wielopostaciowego poprzez działanie cytotoksyczne, hamowanie biosyntezy DNA oraz inhibicję sekrecji metaloproteinaz 2 i 9. Ponadto, niezwykle istotnym jest to, że zastosowanie ich łącznie wzmacnia efekt działania przeciwnowotworowego.

Negatywny wpływ na skuteczność terapii przeciwnowotworowej mogą mieć pierwiastki toksyczne (Cd, Pb, Hg), dlatego przebadano również badane produkty w tym zakresie.

Obecnie we współpracy Zakładu Bromatologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z Firmą „Medical Honey” został opracowany i wdrożony do produkcji suplement diety jako mieszanina ekstraktu z propolisu i naturalnego miodu pszczelego (*Polski Propolis Ekstrakt PPE 1400*). Każda nowa partia suplementów będzie certyfikowana przez Uniwersytet Medyczny w Białymstoku pod względem aktywności przeciwnowotworowej wykazanej na hodowli komórek glejaka wielopostaciowego i zawartości pierwiastków toksycznych.

Przeprowadzone badania wskazują na możliwość wykorzystania badanych produktów pszczelich, a szczególnie propolisu, w postępowaniu terapeutycznym i dietetycznym u chorych z glejakami mózgu.

**Praca została zrealizowana w ramach projektu numer: N N405 625438 Narodowego Centrum Nauki i projektach statutowych Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.*

Spis publikacje z przeprowadzonych badań:

1. Markiewicz-Żukowska R., Naliwajko S.K., Bartosiuk E., Moskwa J., Isidorow V., Soroczyńska J., **Borawska M.H.**: *Chemical composition and antioxidant activity of beebread, and its influence on the glioblastoma cell line (U87MG)*. J. Apic. Sci., 2013, 57(2): 147-157. (IF=0,817)
2. Markiewicz-Żukowska R., **Borawska M.H.**, Fiedorowicz A., Naliwajko S.K., Sawicka D., Car H.: *Propolis changes the anticancer activity of temozolomide in U87MG human glioblastoma cell line*. BMC Complement. Altern. Med., 2013, 13: 50. (IF=1,877)
3. Moskwa J., **Borawska M.H.**, Markiewicz-Żukowska R., Puścion-Jakubik A., Naliwajko S.K., Socha K., Soroczyńska J.: *Polish natural bee honeys are anti-proliferative and anti-metastatic agents in human glioblastoma multiforme U87MG cell line*. PLoS ONE, 2014, 9(3): e90533. (IF=3,54)
4. **Borawska M.H.**, Markiewicz-Żukowska R., Naliwajko S.K., Moskwa J., Bartosiuk E., Socha K., Surazyński A., Kochanowicz J., Mariak Z.: *The interaction of bee products with temozolomide in human diffuse astrocytoma, glioblastoma multiforme and astroglia cell lines*. Nutr. Cancer, 2014, 66(7): 1247-1256. (IF=2,322)
5. **Borawska M.H.**, Naliwajko S.K., Moskwa J., Markiewicz-Żukowska R., Puścion-Jakubik A., Soroczyńska J.: *Anti-proliferative and anti-migration effects of Polish propolis combined with Hypericum perforatum L. on glioblastoma multiforme cell line U87MG*. BMC Complement. Altern. Med., 2016, 16:367. (IF=2,288)
6. Borawska M.H.: *Propolis a glejaki mózgu*. Kalendarz Pszczelarza Polskiego, 2016, 94-96.

VARIA

Elżbieta Rutkowska

Zakład Farmacji Stosowanej

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

**Przegląd prac magisterskich z zakresu historii farmacji,
Warszawa, 12 stycznia 2018 roku**

12 stycznia 2018 r. w siedzibie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (dalej: PTFarm) w Warszawie przy ul. Długiej 16 odbył się XII Przegląd prac magisterskich z zakresu historii farmacji.

Zebranych powitali: prof. dr hab. Halina Lichocka – Kierownik Zakładu Historii Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Techniki Instytutu Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk, dr n. farm. Jan Majewski – Honorowy Przewodniczący Zespołu Sekcji Historii Farmacji PTFarm., inicjator i organizator przeglądów prac magisterskich z historii farmacji, a także dr Jerzy Szewczyński – dyrektor biura PTFarm. W 2017 r. Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne obchodziło 70 lat swojej działalności. Doktor J. Szewczyński wręczył prof. H. Lichockiej wydawnictwo jubileuszowe związane z tą rocznicą. Przegląd poprowadziła dr hab. Anna Trojanowska, prof. PAN.

W XII Przeglądzie prac magisterskich z zakresu historii farmacji wzięły udział trzy autorki prac magisterskich z uczelni medycznych w Bydgoszczy i Wrocławiu.

Na początku Dominika Żmich (Bydgoszcz) przedstawiała pracę pt. *Szczepienia przeciwko ospie wczoraj i dziś* (promotor: dr hab. Walentyna Korpalska), a następnie Daria Klabun (Bydgoszcz) zaprezentowała *Rozwój farmakoterapii w leczeniu depresji* (promotor: dr hab. Walentyna Korpalska). Jako ostatnia wyniki swoich badań zreferowała Anna Adamowicz (Wrocław). Tematem jej pracy były *Szczepienia przeciw ospie prawdziwej i przeciw gruźlicy w opiniach lekarzy polskich w świetle wybranych tytułów polskiego czasopiśmiennictwa lekarskiego (1801-1900)* (promotor: prof. dr hab. Bożena Płonka-Syroka).

Fot. Uczestnicy XII Przeglądu prac magisterskich z zakresu historii farmacji

Na zakończenie prof. dr hab. Halina Lichočka wręczyła autorkom prac magisterskich okolicznościowe dyplomy, przygotowane przez Organizatorów, a dr Jerzy Szewczyński – listy gratulacyjne od prezesa Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, prof. dr. hab. Janusza Pluty. Autorki prac dostały także nagrody książkowe ufundowane przez sponsorów: Instytut Historii Nauki PAN, który od 2005 r. obejmuje patronatem naukowym przeglądy prac magisterskich z zakresu historii farmacji; Polską Grupę Farmaceutyczną S.A., publikującą monografie aptek w serii wydawniczej pt. *Najsłynniejsze polskie apteki*, a także Tomasa Magowskiego i Wydawnictwa Kontekst z Poznania. Ponadto Muzeum Farmacji *Collegium Medicum UJ* w Krakowie przekazało monografię *225 lat Farmacji na Uniwersytecie Jagiellońskim* (red. Z. Bela, Kraków 2008) oraz reprint *Pharmacopea Castrensis et Nosocomialis Exercitus Nationalis, edita Varsoviae Anno 1794. Ad Mandatum Departamenti Commeatus Bellici Sumptu Departamenti Instructionis Nationalis* autorstwa Hiacynta Dziarkowskiego (wydany ze wstępem Z. Beli w 2010 r.). Farmakopea ta była dedykowana

Tadeuszowi Kościuszce, w związku z tym nazywana jest farmakopeą kościuszkowską. Również dr farm. Jan Majewski autorkom zaprezentowanych prac ofiarował wybór wierszy Mariana Cezarego Abramowicza *Czarek przyjaciółom* (red. J. Majewski, Poznań 2012), a Redakcja „Czasopisma Aptekarskiego” – *Kalendarz Farmaceutyczny na 2018 rok*.

Uczestnicy spotkania z zainteresowaniem wysłuchali prezentacji autorek prac magisterskich. Na łamach czasopisma „Analecta” planowane jest opublikowanie w skróconej formie prac autorstwa Darii Klabun i Anny Adamowicz.

Juliusz Słowacki

Hymn

/cd ze str.1/

Żem często dumał nad mogiłą ludzi,
Żem prawie nie znał rodzinnego domu,
Żem był jak pielgrzym co się w drodze trudzi
Przy blaskach gromu,
Że nie wiem gdzie się w mogiłę położę,
Smutno mi Boże!

Ty będziesz widział moje białe kości
W straż nie oddane kolumnowym czołom:
Alem jest jako człowiek co zazdrości
Mogił, popiołom...
Więc że mieć będę niespokojne łoże,
Smutno mi Boże!

Kazano w kraju niewinnej dziecinie
Modlić się za mnie co dzień... a ja przecie
Wiem, że mój okręt nie do kraju płynie,
Płynąc po świecie...
Więc że modlitwa dziecka nic nie może,
Smutno mi Boże!

Na tęczę blasków, którą tak ogromnie
Anieli twoi w niebie rozpostarli,
Nowi gdzieś ludzie w sto lat będą po mnie
Patrzący — marli.
Nim się przed moją nicością ukorzę,
Smutno mi Boże!